

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 13. februar 2007
Dok.: MKO41355
Strafferetskontoret

Udkast til talepapir til brug ved samråd U-W i Retsudvalget den 1. marts 2007 om sagsbehandlingstiderne i voldtægts- sager

Udvalget har i forlængelse af min redegørelse til Retsudvalget om sagsbehandlingstiderne i blandt andet voldtægtsager bedt mig om at redegøre for opfyldelsen af de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstiderne i sager om voldtægt. Udvalget har endvidere bedt mig tilkendegive, hvorvidt jeg mener, at de initiativer, som Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og kriminalforsorgen har taget eller vil tage for at forbedre sagsbehandlingstiderne, er tilstrækkelige for at sikre, at målsætningerne

kan opfyldes væsentligt bedre fremover. Endelig er jeg blevet bedt om at redegøre for, om jeg vil tage yderligere initiativer – og i givet fald hvilke – til en forbedring af målopfølgelsen, hvis målsætningerne ikke er væsentligt bedre opfyldt om et år.

Den omhandlede redegørelse blev sendt til udvalget den 5. februar 2007. Redegørelsen indeholder indberetninger fra Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen om status for opfølgelsen af målsætningerne for sagsbehandlingstiderne i blandt andet voldtægtssager.

De indberettede tal fra Rigsadvokaten og Domstolsstyrelsen vedrører 1. halvår af 2006, mens kriminalforsorgens tal omfatter voldtægtsdømte, der er påbegyndt afsoning af deres dom i perioden fra den 1. januar 2006 til den 18. december 2006.

* * *

Jeg vil starte med kort at repetere baggrunden for de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager. Dernæst vil jeg i hovedtræk gennemgå de enkelte indberetninger og de initiativer, som de involverede myndigheder har taget eller vil tage med henblik på at forbedre sagsbehandlingstiderne.

Målsætningerne er som bekendt en udmøntning af folketingsbeslutning B 82 fra 2004 om forbedring af voldtægtsloftets retsstilling før og under retssagen.

Det oprindelige forslag til den nævnte folketingsbeslutning gik blandt andet ud på, at sagsbehandlingstiden for voldtægtssager skulle omfattes af samme målsætning, som gælder for sagsbehandlingstiden for voldssager – det vil sige 30 dage i hvert ”led” i sagsbehandlingen.

Under behandlingen af beslutningsforslaget tilkendegav jeg, at sædelighedssager som regel indebærer flere tidskrævende efterforskningskridt end de fleste voldssager.

Jeg fremsatte derfor efterfølgende et ændringsforslag, som indebar, at der skulle opstilles målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager, men således at Folketinget ikke lagde sig fast på, hvor lange fristerne burde være.

På baggrund af folketingsbeslutningen og efter anmodning fra Justitsministeriet blev der af Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen fastsat forskrifter om målsætningerne for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager.

* * *

Når det gælder politiet og anklagemyndigheden indebærer de opstillede målsætninger, at det samlede tidsfor-

rug fra sigtelsen i en voldtægtssag til sagens indbringelse for retten som udgangspunkt ikke bør overstige 60 dage. I de sager, hvor der gennemføres mentalundersøgelse af sigtede og eventuelt også sker forelæggelse for Retslægerådet, bør det samlede tidsfor-brug fra sigtelsen til sagens indbringelse for retten ikke overstige 4 måneder.

Det fremgår af Rigsadvokatens indberetning om politiets og anklagemyndighedens målopfyldelse, at 50 pct. af de voldtægtssager, der var omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 60 dage, blev indbragt for retten inden for de 60 dage. Af de sager, der var omfattet af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 4 måneder, blev kun 22,2 pct. indbragt for retten inden 4 måneder.

Rigsadvokaten har tilkendegivet, at han over for chefanklagerne i de nye politikredse vil indskærpe vigtigheden af, at de opstillede målsætninger for sagsbehand-

lingstiderne i videst muligt omfang opfyldes. Herudover vil spørgsmålet blive drøftet i et fagudvalg, hvori politikredsene er repræsenteret.

Med hensyn til domstolene er målsætningen, at voldtægtsagerne skal behandles inden for 37 dage. Der er sat 30 dage af til berømmelsen – det vil sige tiden fra sagen modtages i retten, til domsforhandling kan indledes – mens der er afsat 7 dage til domsforhandling og domsafsigelse.

Det fremgår af Domstolsstyrelsens indberetning, at 44 pct. af voldtægtsagerne blev afgjort inden for 37 dage.

Også Domstolsstyrelsen har taget en række initiativer for at gøre målopfølgelsen bedre.

Domstolsstyrelsen har eksempelvis allerede i forskellige sammenhænge overvejet målopfølgelsen med henblik på at opnå bedre resultater. I den forbindelse har styrel-

sen taget initiativ til at oprette et samarbejdsforum med deltagelse af blandt andet anklagemyndigheden, repræsentanter for forsvaradvokaterne og Retslægerådet. Det er hensigten, at man herved vil optimere samarbejdet mellem de væsentligste aktører i forbindelse med sagsafviklingen og arbejdsprocesserne, således at sagsbehandlingstiderne kan nedbringes.

Domstolsstyrelsen har endvidere besluttet at indskærpe over for byretterne, at de bør gøre en særlig indsats for, at voldtægtsager så vidt muligt behandles inden for 37 dage.

Endelig har Domstolsstyrelsen oplyst, at domstolsformen forventes at medføre, at sagsbehandlingstiderne vil blive nedbragt, fordi byretterne vil kunne agere mere fleksibelt.

Når det gælder Direktoratet for Kriminalforsorgen er målsætningen, at afsoningen for voldtægtsdømte, der

ikke i forvejen er varetægtsfængslede, skal iværksættes senest 30 dage efter fuldbyrdelsesordre.

Det fremgår af kriminalforsorgens indberetning, at 40 pct. af de voldtægtsdømte blev indsat inden for 30 dage.

Som det fremgår af kriminalforsorgens redegørelse, skyldes fristoverskridelsen i de fleste sager pladsmangel i Anstalten ved Herstedvester. Det er sådan, at voldtægtsdømte indledningsvis skal placeres i Anstalten ved Herstedvester på visitationsafdelingen. Men hvis der ikke er plads på anstalten, skal anstalten skaffe plads i et åbent fængsel eller arresthus. Som det også fremgår af kriminalforsorgens redegørelse, har Anstalten ved Herstedvester ved en fejl ikke fulgt denne procedure.

Der er allerede rettet op på denne fejl, og det er kriminalforsorgens og min forventning, at det vil være med til at nedbringe sagsbehandlingstiderne for 2007.

Jeg kan i øvrigt nævne, at der i finansloven for 2007 er afsat midler til en udvidelse af visitationsafdelingen på Herstedvester med 10 pladser. Hensigten med dette er netop at sikre hurtig indsættelse af sex-kriminelle.

* * *

Sammenfattende skal der ikke være tvivl om, at Justitsministeriet lægger afgørende vægt på, at de opstillede målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager opfyldes i videst muligt omfang.

På den baggrund er det – som det også er understreget i redegørelsen til Retsudvalget – klart, at de tal for opfyldelse af målsætningerne, som vi har haft i 2006, ikke er tilfredsstillende.

Man må samtidig være opmærksom på, at målsætningerne for sagsbehandlingstiderne i voldtægtssager må anses for at være endog meget ambitiøse. Og det er

klart, at jo mere ambitiøse målsætninger, man opstiller, jo sværere er det at opfylde dem fuldt ud.

Jeg tror da heller ikke, at det vil være muligt at realisere en fuld målopfyldelse i alle voldtægtsager. Og jeg tror heller ikke, at der er nogen, der forventer, at dette kommer til at ske. Der vil altid være sager, som ikke kan behandles inden for de opstillede målsætninger. Det gælder uanset en optimal arbejdstilrettelæggelse og et godt samarbejde mellem de involverede parter.

Og det er klart, at hensynet til retssikkerheden og overholdelsen af retsplejelovens regler sætter en naturlig grænse for, hvor langt de forskellige aktører kan gå i bestræbelserne på at forkorte sagsbehandlingstiderne i voldtægtsager. For det siger sig selv, at man i disse meget alvorlige sager ikke kan gå på kompromis med grundigheden.

I overensstemmelse med det, jeg lige har sagt, har Rigsadvokaten været inde på, at det ikke i alle sager om voldtægt vil kunne forventes, at målsætningerne kan opfyldes. Det gælder blandt andet i sager, hvor der skal udarbejdes DNA-profilanalyser, og i sager med flere gerningsmænd og flere voldtægter.

Det er herudover vigtigt at være opmærksom på – som også anført af Rigsadvokaten – at det må tillægges betydning, at målsætningerne på området stadig er forholdsvis nye.

Man må også holde sig for øje, at der – heldigvis – ikke er ret mange voldtægtsager om året, og at statistikkerne derfor er meget følsomme over for selv små udsving.

* * *

Det er klart, at tallene skal blive bedre. Og som nævnt har Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet

for Kriminalforsorgen taget og vil tage en række initiativer med henblik på, at målsætningerne i højere grad opfyldes. Der er tale om konkrete tiltag, der er specifikt rettet mod at forbedre tallene. Jeg regner derfor med, at de forskellige initiativer får en positiv effekt. Samtidig vil Justitsministeriet følge området tæt og selvfølgelig være meget optaget af, at den næste redegørelse, der kommer ved årsskiftet 2007/2008, viser en bedre målopfyldelse. Og når den næste redegørelse foreligger, vil der være grundlag for at vurdere, om der eventuelt er behov for at tage yderligere initiativer på området, og i givet fald hvilke initiativer der skal tages.

Men når alt dette er sagt, vil jeg gerne understrege, at tallene for 2006 klart ikke er tilfredsstillende. Så der kan ikke herske tvivl om, at tallene skal blive bedre.